

Szoptatási munkaidő-kedvezmény. Az Mt. V. 58. §-ának értelmében a dolgozó nőnek a szoptatás első hat hónapjában naponta kétszer háromnegyed óra, ezt követően a kilencedik hónap végéig egyszer háromnegyed óra munkaidő-kedvezmény jár. Ez a munkaidő-kedvezmény a napi négy-hat órában foglalkoztatottakat csak az első hat hónapban és csupán naponta egyszer illeti meg.

A szoptatási munkaidő-kedvezmény a gyermekét mesterségesen tápláló anyát, valamint az örökbefogadó anyát is megilleti. Nem jár azonban a szoptatási munkaidő-kedvezmény annak az anyának, aki gyermekét állami gondozásba adja, kivéve, ha az intézetbe szoptatás végett bejár.

Ikrek esetében a szoptatási munkaidő-kedvezmény az ikrek számának megfelelő mértékben jár.

A munkaidő-kedvezmény a dolgozó nő kérelmére a munkaidő kezdetén vagy végén egyszerre is kiadható, annak tartama munkaidőnek számít és rá átlagkereset jár.

bibliográfiák

Illés Ilona: Tűz (1921—1923); Diogenes (1923—1927)

Repertóriumok

A két világháború közötti magyar irodalom történetében a folyóiratoknak kivételes szerepük volt: legtöbbjük, általában a baloldali szelleműek — mint a korszak egyik alapos ismerője írta róluk — „műhelyek”, határozott arculatú csoportosulások voltak, s némelykor az igényesebb irodalom képviselői számára az egyetlen publikációs lehetőséget jelentették. A Petőfi Irodalmi Múzeum bibliográfiai sorozatának szépen gyarapodó repertórium-kötetei igazolják ezt a vélekedést; a kötetek nagy többsége ugyanis ennek az időszaknak folyóiratait tárja föl, és minden újabb vállalkozás megannyi izgalmas felfedezést, idáig homályban maradt kapcsolatokra utaló adatot kínál annak, aki alaposabban meg akarja ismerni e kor magyar szellemi életét.

A mostani kötet az eddigiekhez képest is különös figyelmet érdemel, mert a magyar emigráció lassan elfeledett folyóiratainak gazdagságáról ad hírt. A húszas évek elejéről, középeről leginkább a Kaszák-kör emigrációban szerkesztett és kiadott folyóiratai ismeretesek — ezeket a sorozat egy korábbi repertórium-kötete tárta fel —; mellettük szinte alig esett szó azokról a kísérletekről, amelyek odakint a szétforgácsolt, csoportok közötti vitákban őrlődő, bizonytalan jövőjű magyar irodalom összefogására törekedtek. Közülük való a *Tűz* és a *Diogenes*: a két folyóirat repertóriumának egy kötetben történt közreadása már csak azért is indokolt, mert mind szerkesztésük alapelvei, mind a szépirodalom közlésének követ-

kezetes szempontjai, mind a jelesebb munkatársak személye miatt sok a hasonlóság közöttük.

A kötetben külön bevezető áll az egyik, s külön a másik repertórium előtt. A szerkesztő mindegyikben ismereteket gazdagítva részletezi a folyóirat születésének körülményeit, az eredeti célkitűzéseket, s az idők folyamán történt módosulásukat, a legfontosabb vitákat, közleményeket, a sokszor hatalmas energiákat igénylő küzdelmet a rendszeres megjelenésért. A tárgyas, alapos jellemzésen kívül e bevezetők méltó emléket állítanak a magyar progresszió két jelentékeny alakjának, *Gömöri Jenő Tamás*nak, a *Tűz* s *Fényes Sámunak*, a *Diogenes* szerkesztőjének, akiket mind ez ideig érdemtelenül mellőzött az irodalom- és eszméletörténeti kutatás.

A két repertórium szerkezete lényegében a sorozat eddigi gyakorlatát követi. Részletes könyvészeti leírás után a folyóirat célját, irányzatát, rendezvényeit, kiadványait ismertető cikkek szerepelnek az első csoportban. A *Tűz* repertóriumában az első csoporton belül külön alfejezetek közlik a folyóirat két legfontosabb ankétjának hozzászólásait: az egyik a magyar irodalom háború utáni helyzetének megítélésével, a másik az európai kultúra jövőjével foglalkozott. Végül más lapokra kitekintő, folyóiratszemplének minősíthető cikkek külön egységbe fogott felsorolása zárja az első csoportot. A második, legterjedelmesebb csoport az *Irodalom* főcímet viseli, s bevezető alfejezete

mindkét repertóriumban az általános kérdésekről írott cikkeket veszi sorba, majd a magyar irodalom következik, utána pedig más nemzetek irodalma, valamennyi külön-külön kis egységként. Ebben a csoportban, de a továbbiakban is, az író nevének betűrendje a meghatározó; ha valakinek több munkája is szerepel a folyóirat lapjain, akkor műfajok szerinti bontásban, azon belül pedig a címek betűrendje szerint sorakoznak a leírások. Lényeges, hogy a szépirodalmi műveket ismertető kritikák, az elődöknek, pályatársaknak szóló ajánlások többnyire kétszer szerepelnek: egyszer annak neve alatt, aki írta, másodszor meg annak neve szerint, akiről vagy akinek szólnak.

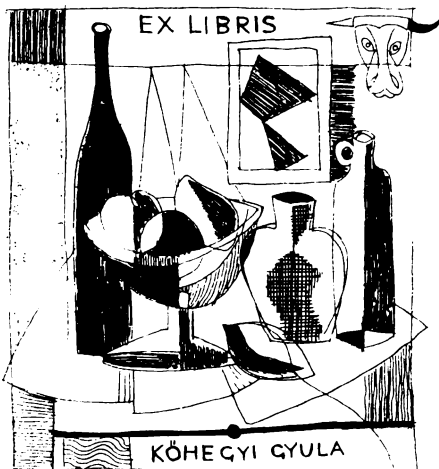
A két folyóirat szépirodalmon kívüli anyagát a repertórium szerkesztője meglehetősen önkényes jelölésű tematikai csoportokba osztotta; például *Tudományok* (valójában természettudományi tárgyú cikkekről van szó) vagy *Közéleti kérdések* (lényegében az aktuális politikai eseményekkel foglalkozó publicisztikát öleli fel). Az egyes tematikai csoportokban — ezek némelykor további alfejezetekre tagolódnak — külön szerepelnek azok a cikkek, amelyek névvel jegyzetben jelentek meg, s utánuk külön a szignálatlanok, az utóbbiak a címek betűrendjében.

Ennek a szerkezetnek kétségtelenül vannak előnyei is a kronológikus, számról-számmra halladó feltáráshoz képest. Egyik érény például, hogy (nincs jobb szó rá) „olvasmányosabban” közli adatait mint az időrendi beosztású repertóriumok: a *Diogenes* anyagának forgatása közben a *József Attila* neve alatt felsorolt verscímek jobban szembeötlenek, mint hogyha csupán a névmutatóra támaszkodva lehetne összekeresni, mikor

és mit közölt a folyóiratban. Ez a szerzőre figyelő, bevallottan irodalomtörténeti szemlélet a második főcsoport elrendezésében mutatkozik meg leginkább hasznosnak, bár itt zavaró, hogy a szépirodalmi fordítások már nem szerepelnek a fordító saját közleményei között. (Igaz, ezzel lényegesen nőtt volna az ismételődő tételek száma, de az elv következetes alkalmazása mégis ezt kívánna.)

Sokkal kuszább a helyzet a többi csoport esetében, s nemcsak az önkényes megjelölések miatt. Ezeknek a cikkeknek nagy részét azok írták, akik az *Irodalom* csoportban is szerepelnek szerzőként. Ott, hol felsorolja a repertórium más témájú cikkeiket is, hol nem — írója és témája válogatja. Egyetlen példát a *Diogenes* repertóriumából, amely talán megvilágítja az önkényes jelölés veszélyeit is: *Németh Andor Ernst Bloch* könyvéről írt kritikáját a szerkesztő először a kritika szerzőjének neve alatt közli a második főcsoportban (1239. tétel), majd ugyanezt a cikket felsorolja a *Társadalomtudományok* főcsoport *Pszichológia* alfejezetében (1810. tétel). Bloch könyvének semmi köze a pszichológiához, a XX. század egyik fontos filozófiai műve, miként a *Spinoza bölcelete* című, a szerző megjelölése nélküli írás (1824. tétel) sem ebbe az alfejezetbe kívánkozik. Ugyanakkor a *Reinitz*-dalokról szóló *Németh Andor*-cikket már nem közli a második főcsoport, csupán a zenei tárgyú közlemények közt szerepel (1466. tétel). Miért tartozik az egyik jobban a szerző irodalmi munkásságába, mint a másik, az a tucat-szám említhető sok más példával együtt rejtély. A különféle témacsoportok szerint ily módon mégis széjjelszóródott cikkeket a tételszámmra utaló névmutató segít visszakeresni. Itt viszont a szignálatlan írások okoznak gondot, mert ha a címben vagy az annotációban nem szerepel név, akkor a mutatóból teljesen hiányzik az utalás — ezen a bajon bizonyos tárgyszavak beépítése segíthetett volna.

A két folyóirat közül a *Tűz* volt inkább szépirodalmi jellegű, a *Diogenes* mindvégig sokrétűbb tematikával szolgált. A repertóriumok szerkesztésében megnyilatkozó szemléletből következik, hogy a *Tűz* feltárása bizonyult bibliográfiailag sikeresebbnek, a *Diogenes* anyagának elrendezése a mesterséges keretek közt sok következetlenségre vezetett. A kötet jelentősége azonban így is elvitathatatlan, hisz már-már teljesen elfeledett, fontos folyóiratokkal ismert meg. (1977. *Petőfi Irodalmi Múzeum*, 235. l. — *A Petőfi Irodalmi Múzeum Bibliográfiai Füzetei*, B. sorozat 8.)

Lakatos András

Az Új Írás repertórium. 1961—1973

A szakmai közvélemény a folyóirat-repertóriumok szerkesztésének kérdéseiben nagyjából egységes nézetet képvisel. Az eddig elkészült repertóriumok erőnyeit és hibáit mérlegelve az az álláspont van kialakulóban, hogy legcélszerűbb tematikusan feltárni a folyóiratok változatos tartalmát. Ezen belül második rendezési szempontnak legjobban az időrend felel meg. Ez a kombinált szerkezet tűnik legalkalmasabbnak arra, hogy a repertórium az anyag mechanikus, „mennyiségi” feltárásán felül bemutassa a folyóiratnak egy-egy időszakban végbement fejlődését is, s tükrözze azt a belső folyamatot, ahogyan a szerkesztési koncepció kikristályosodott. Példák sora igazolja — számomra leginkább meggyőzően a Reguli Ernő által kitűnően megszerkesztett *Tiszatáj* repertórium és a Bényei József összeállításában megjelent *Válasz* repertórium —, hogy egy-egy irodalmi-kritikai-művészeti folyóirat esetében a sokfajta követelménynek legjobban az említett szerkezet felel meg.

Az Új Írás tizenöt esztendejének közlemény-anyagát *Kolozsné Kovács Gizella* dolgozta fel óriási munkával. Az ő szerkesztésében készült el 1966-ban az Új Írás 5 esztendejének mutatója is. (L. a Könyvtáros 1967. évi 5. számában.) Az anyag elrendezésében a szerkesztő a hagyományosabb utat követte: a tételeket a Nagyvilág mutatójához hasonlóan lexikonszerűen, de mutatókkal kiegészítve tárta fel.

Ennek a megoldásnak kétségtelen előnye, hogy a használó a keresett szerzőnek a folyóiratban publikált munkáira könnyen, és egy helyen talál rá, hátránya azonban, hogy mivel a repertórium a folyóiratszámok anyagát mechanikusan bontja szét, illetve egyetlen betűrendben egyesíti, éppen a folyóirat alapanyagáról, a mai magyar irodalom alkotásairól, illetve mozzanatairól tudunk meg belőle a legkevesebbet. Lényegében csak azt látjuk, hogy az Új Írásban tizenöt év alatt kik írtak, kikről írtak, mit és mennyit fordítottak a külföldi irodalomból, és kiktől készítették fotókat. Ez a szerkesztési elv figyelmen kívül hagyja azt az irodalomtörténeti szempontból jellemző körülményt is, hogy a folyóirat mikor, kiket indított el művészi pályájukon. Elhanyagolja annak a szociológiai motívumnak feltárását is, hogy egy-egy időszakban milyen témák álltak a szépírói és az irodalompolitikai figyelem középpontjában.

Az alaprepertóriumban az ábécé-rendbe sorolt nevek (vagy rendszőlők) után a címek a műfajok szerint sorakoznak. Ezután a szerzőre vonatkozó irodalom, vé-

gül a képek felsorolása következik. (Valamennyi betűrendben, tételszámok csak azok után a címek után található, amelyekre a mutatók valamelyikre visszautal.)

A betűrendes főrészt négy függelék egészíti ki. Háromban az eddig be nem sorolt anyagot találjuk, a következő csoportosításban: szerkesztőségi ankétok, körkérdések; nemzeti irodalmi antológiák (?!); szerkesztőségi közlemények (beszélgetések, hírek, szerkesztői üzenetek). A függelékek sorát a legérdekesebb zárja le: ez az Új Írásban lezajlott vitákat ismerteti időrendnek mondott, de tematikai-betűrendes, időrendet csak ezen belül alkalmazó felosztásban.

A repertórium következő része mutatókat tartalmaz. A legkevésbé lényeges információkat a földrajzi mutató és az Új Írás cikkeiben említett folyóiratok mutatója tartalmazza. Az anyag igazi, tartalmi feltárására a tárgymutató szolgál. Megítélésünk szerint azonban ebbe a kelletnél jóval több fogalom került. A fogalmak ilyen részletes „decentralizálására” folyóiratcikkek (tehát rövid írások) esetében nincs szükség. Mivel a tárgyszavak nagy része éppen csak érinti a tárgyat, ez a bőség semmitmondást eredményez. Néhány a tárgyszavak közül: absztrakt művészet, afrikai művészet, agrármozgalom, agrárpolitika, alkoholizmus, alkotáslélektan, elméleti fizikus (!), diákmozgalom, dogmatizmus stb. Az agrármozgalom tárgyszóhoz például egyetlen cím kapcsolódik: Turi Istvánné munkásságáról. Bár e repertórium magyar irodalmi folyóirat anyagát tárja fel, tárgymutatójában nem találjuk meg a magyar verseknek, novelláknak felsorolását, sőt még összefoglaló adataikat sem. A részletesen kidolgozott „külföldi vers” tárgyszónál — ezen belül a chilei versek felsorolásánál — viszont Pablo Neruda: Óda a nyomdához c. versének az egyik Új Írás-szám borítóján megjelent négy sorára találunk visszautalást.

A repertórium szerkezete nem eléggé áttekinthető. Különösen a betűrendes részhez kapcsolt függelékek zavaróak. Az eligazodást még az is nehezíti, hogy helyenként, elsősorban a tárgymutatóban nem sikerült tipográfiaiul érzékeltetni a fogalmak összefüggését.

A repertórium elé alaposabb, részletesebb előző kívánkoznék. Ebben a szerkesztőnek alkalma lett volna kifejtenie kétségekívül következetes koncepcióját, ezzel is növelvén a kiadvány használhatóságát. (1977. NPI, 467 l. 46 Ft)

I szl a i n é
M e r k o v s z k y E r z s é b e t

Bibliográfiák a KGST-ről

Huszonöt éves a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa és a magyar—szovjet tudományos—műszaki együttműködés

E válogató bibliográfia témaválasztását elsősorban aktualitásával indokolta a szerkesztő, Rohla Márton, de a több mint 1500 tétel azt is jelzi, hogy évről évre növekszik a KGST-vel kapcsolatos dokumentumok száma, és emiatt is szükséges a szakirodalmi források valamilyen regisztrálása.

A bibliográfia magyar szerzők itthon vagy külföldön kiadott publikációit, illetve külföldi szerzők magyar nyelven hozzáférhető tanulmányait sorolja fel, valamint hírgyűnkési anyagokat, folyóiratok, dokumentációs kiadványok cikkeit, tanulmányait, KGST-dokumentumokat, jegyzőkönyveket, könyveket, disszertációkat, diplomamunkákat ír le. A dokumentumok tartalmilag gazdag környezetet, illetve a KGST-egyttműködés minden területét (gazdasági, műszaki és jogi kiadványok). A jegyzék időbelileg a 25 év irodalmát tárja fel 1975 januárral bezárólag, elsősorban azonban az 1960-as éveket, korábbi cím csak elvétve található benne.

A bibliográfiában — feleslegesen — olyan dokumentumcímek is szerepelnek, amelyek témájuk szerint nem kapcsolódnak a KGST-hez. Ilyeneket a könyveg és a folyóiratcikkek felsorolásában egyaránt találunk.

Magyarország helye és szerepe a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsában és a világ gazdaságban

Ez a szakemberek és a könyvtárosok számára egyaránt nélkülözhetetlen tájékoztató segédesszék Rohla Márton szerkesztésében jelent meg. Amint az előszóiban dr. Szelezcki György hangsúlyozza, „a hazai gazdaságpolitika, ágazatfejlesztés számára nélkülözhetetlenek azok az információk, amelyek a főbb gazdasági partnereknél kialakult gazdaságirányítási rendszerre, a tervezés és ösztönzés módszereire, különböző pénzügyi és jogi szabályozókra vonatkoznak”, és amelyek a KGST-országok gazdasági együttműködéséről szólnak. Ezeknek a kérdéseknek 1975—1976-ban megjelent magyar nyelvű irodalmát tárja fel ez a bibliográfia, mely folytatása a „Huszonöt éves a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa és a magyar—szovjet tudományos—műszaki együttműködés” c. korábbi válogatásnak.

A bibliográfia első része 1975-ben megjelent, a második 2200 folyóirat-, illetve napilap-cikket sorol fel, s a legfontosabb folyó-

A kiadvány szerkezeti felépítése a könyvek esetében szerzői betűrendes, a folyóiratcikkek pedig témájuk szerint 29 csoportra bontva tárja fel. A csoportosítás a megjelent irodalom tartalmához igazodik, jól áttekinthető. Kár, hogy a bibliográfia címében szereplő magyar—szovjet tudományos együttműködés nem kapott külön fejezetet, emiatt a használó több helyről kénytelen összeválogatni a téma irodalmát.

A visszakeresést megkönnyítő indexeket, a név- és tárgymutatót a szerkesztő a folyóiratcikkek szerzői és cím szerinti betűrendes mutatójával helyettesítette, ez a megoldás csak egyetlen szempontból teszi lehetővé a visszakeresést. A bibliográfiát a feldolgozott folyóiratok jegyzéke egészíti ki.

A kiadvány hasznos tájékoztatói eszköz köznevelődési és szakkönyvtárban egyaránt. E kezdeményezés egyébként felveti egy teljes körű KGST-bibliográfia összeállításának igényét, ez a feladat azonban nem oldható meg egyetlen könyvtár, illetve tájékoztató intézmény keretében. (1975. *Kohó- és Gépipari Tudományos Műszaki Tájékoztató Intézet. Műszaki Könyvtár, 151 l.*)

Huszár Ernőné dr.

iratcikkek röviden annotálja is. A könyveket szerzői betűrendben, a folyóiratcikkek négy nagyobb témakörre bontva írja le: Magyarország kétoldalú, illetve több oldalú gazdasági kapcsolatai; a szocialista integráció elméleti és gyakorlati kérdései; hazánk és a KGST-országok gazdasági kapcsolatai a fejlett tőkés és a fejlődő országokkal. A bibliográfiát a feldolgozott folyóiratok jegyzéke és szerzői névmutató egészíti ki. Az általános tájékozódás szempontjából nem kevésbé fontos a KGST bizottságainak és szakszerveinek jegyzékét tartalmazó függelék, amely megjelöli székhelyüket és utolsó ülészakuk dátumát is.

Hasznos lenne, ha az idegen nyelvű KGST-irodalmat válogató bibliográfiája is megjelenhetne. (1977. *Kohó- és Gépipari Tudományos Műszaki Tájékoztató Intézet. Műszaki Könyvtár, 190 l.*)

Dienes Gedeonné

A magyar hangtan válogatott bibliográfiája

(—1970)

Hiánypótló bibliográfia jelent meg Bolla Kálmán és Molnár József szerkesztésében: Magyarországon ugyanis a fonetika valamennyi kérdéskörére kiterjedő, az alkalmazási területeket, valamint a határterületek irodalmát is számba vevő szakbibliográfia még nem készült.

A bibliográfia gazdag irodalmat tár fel: nehezen felderíthető és hozzáférhető, vagy hangtani kérdéseket éppen csak érintő szakmunkákat is. Forrásjegyzéke mindazokat a hazai, illetve külföldi nyelvészeti kiadványokat felsorolja, amelyekben a hangtannal kapcsolatos szakirodalmi közlemények rendszeresen napvilágot láttak, ám bőségesen merít a nem — vagy nem elsősorban — nyelvészeti jellegű publikációkból is. (Egyebek között az Irodalomtörténeti Füzetekből, a Magyar Fizikai Folyóiratból vagy az MTA Biológiai Osztályának Közleményeiből.) A gondos gyűjtőmunkát követően a szerkesztők nemcsak elfogadható, hanem meggyőző érvek alapján válogattak. Az MTA Nyelvtudományi Intézete Fonetikai Osztályának és az ELTE Fonetikai Tanszékének együttes munkájaként 3393 tétel, nyolc szakrendi csoportba osztott bibliográfia született. Minden tétel csak egyszer, a rá legjobban jellemző témakörön belül szerepel. A tájékozódás megkönnyítése végett a címleírások mellett bizonyos kódjelek is találhatóak, amelyek révén gyakorta majdhogynem annotáció-értékű információkat kapunk. (Például: ÁLTKD, vagyis: általános, leíró, történeti, köznyelvi, dialektológiai.)

Az első, 824 tételt tartalmazó szakcsoport a fonetika történetének anyagát foglalja magában. A témakör tételeinek nagy részét részint az eddigi feltáratlanság, részint a sokoldalú megközelítés igénye magyarázza. A hozzávetőleg századunk-

kal egyidős tudományág múltját főleg három alcsoport tárja fel: a personalia, a krónika és a külföldön megjelent művek bemutatása. A *personalia* esetében a vizs-zakeresést névmutató is segíti. Kár, hogy a 250 tételt tartalmazó *krónika* és a 107 tételt tartalmazó, a *külföldön megjelent műveket bemutató* csoport nincs további alcsoportokra bontva, vagy legalábbis a visszakeresést, az egyéb csoportosítást is lehetővé tevő mutatóval ellátva. Mindkét szakcsoport ugyanis fejlődéstörténeti céllal került a bibliográfiába, ám a szerzők (külföldi szakmunkák esetében a külföldi szerzők) nevének betűrendje megnehezíti a fejlődéstörténeti csomópontok felismerését.

A *tulajdonképpeni hangtani kérdéseket* a 2—5. témakör tárgyalja. Majdnem 1500 tétel tartozik ide, ennek kétharmada a beszédhangok fonetikájával foglalkozó szakmunka. Rendkívül szerteágazó témájú és megközelítésű, hosszabb-rövidebb írások kerültek ezekbe a szakrendi csoportokba, nem véletlen tehát, hogy a címleírások melletti kódjelek ugrásszerűen megszorodtak. Minthogy minden tétel csak egyszer szerepel, ezekben a témakörökben *nélkülözhetetlen a kötet végén található szakrendi mutató*. Márcsak azért is, mert a tartalomjegyzékben feltüntetett arányokat nagymértékben módosítja, olykor ugyanis egész szakrendi csoportokat utal át egy másikba. (A hangváltozások szakcsoportjából például 107 — majdhogynem egymást követő sorszámú — tételt a nyelvjárási kérdésekkel foglalkozóba.) A tételszámok egyébként a különösen kimunkált, illetve elhanyagolt területekről is képet adnak. A hangváltozások (510), illetve a hangtant is érintő grammatikai és helyesírási szakcsoport (564) tételeinek nagy száma még akkor is feltűnik, ha eltekintünk a szakrendi utaló alapján ide sorolható további munkáktól.

A három utolsó szakcsoport az *alkalmazott fonetika*, illetve a *határterületek* (185 tétel) újabb keletű munkáiról ad áttekintést.

Az említett mutatókon kívül még név- és címmutató tartozik a bibliográfiához. Kezelése — a többihez hasonlóan — a tételszám és a szakrendi csoport feltüntetése folytán egyszerű.

A kötet egyébként az 1970-ig megjelent hangtani munkák címleírásait közli. A folytatást ötvenkénti periódusokban várhatjuk. (*Akadémiai*, 1977. 231 l., 35 Ft)

Tóth Mária

A magyar haladó ifjúsági mozgalmak történetének válogatott bibliográfiája

1868—1975.

Válogatott — helyesebben: válogató — bibliográfián olyan könyvészetet szokás érteni, amely a legkönnyebben hozzáférhető dokumentumokat tárja a tájékozódni kívánó elé (kivétel persze az az eset, amikor a „válogatott” kitétel csak azt fejezi ki, hogy a szerkesztő teljességre törekedett ugyan, de azt rajta kívül álló okok miatt nem érthette el). Mivel a legkönnyebben hozzáférhető anyag általában a legfontosabb, legközérdekűbb is, ez a válogatási módszer nem éppen elvetendő, csak nem minden esetben alkalmazható. Ez a bibliográfia sem ilyen módon válogatott jellegű: nem hozzáférhetőségi szempontok szerint készült, inkább nagyon is „tartalomcentrikus.” Ennek megfelelően sok és nagy munkával állították össze, s az eredmény: módszertani szempontból is kiemelkedő értékű, remekül használható és imponálóan nagy számú dokumentumot feltáró bibliográfia jött létre.

Mielőtt a bibliográfia szerkezetét, besorolását stb. szemügyre vennénk, szólnunk kell azokról a tartalmi szempontokról, amelyek meghatározzák és egyben minősítik is magát a művet. A bibliográfia a haladó, forradalmi ifjúsági mozgalom publikációiról tájékoztat, s ez nem volt könnyű feladat az összeállító számára, mivel egyes pártok és ifjúsági szervezetek bizonyos időszakokban haladók, sőt valóban forradalmiak voltak, más korszakokban azonban nem tekinthetők annak. Pontosan fel kellett tehát térképezni, hogy mi kerülhet be a bibliográfiába, mi nem, s e válogatásban formai szempontok nem igazíthatták el a szerkesztőt. A másik kérdés a feltárás mélysége: a

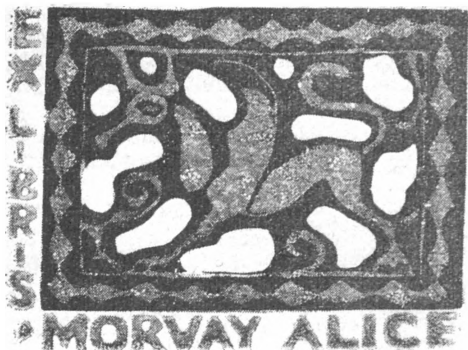
legfontosabb, döntő időszakok egészen más típusú feltárást igényelnek, mint a mozgalmi apály időszakai, jöllehet a használnálónak a mélypontokról is tájékoztatást kell kapnia. Ennek a szempontnak a figyelembevételét okozta az, hogy a bibliográfia bizonyos részei a megfelelő ifjúsági lapokat szinte repertóriumszerűen tárják fel, más részei a szokásos analitikus feldolgozást nyújtják, megint más részekről pedig általános tájékoztatást nyernünk a kiadvány segítségével. Persze veszélyes is lehet ez a módszer, de megfelelő megalapozással (és az ismertett mű esetében kétségkívül ez a helyzet) csak így képzelhető el valóban igényes, a további mozgalmi munkát tudományosan is alátámasztó tájékoztatási segédlet.

A bibliográfia tartalmi szempontok szerint tagolódik. Tételeit korszakonként (dualizmus, polgári demokratikus köztársaság, Tanácsköztársaság, Horthy-korszak, 1945—1950, 1951—1956, 1957—1975) rendezzi, de a korszakon belül sem alkalmaz valamiféle mechanikus tagolást vagy egyszerű időrendet, hanem anyagát a legfontosabb csoportosulásokat, eseményeket, a korabeli és a későbbi értékeléseket figyelembe véve csoportosítja összefüggő egységekbe. Ily módon a kötetről a legjobb tájékoztatást a tartalomjegyzék adja, amely felettébb részletes, és lényegesen megkönnyíti a tartalmi, tárgyi visszakeresést. A függelékben mutatók is találhatóak, elsősorban a név-, majd a földrajzi mutató. Ez a mutatórendszer jól illik a műhöz (általánosságban persze bírálható lenne), hiszen inkább csak kiegészítő szerepe van, lévén a mű az ifjúsági mozgalmak országos jelentőségű ténykedéseinek tükré, s a helyi események csak annyiban érdekesek, amennyiben a legfontosabb irányzatokban lényeges szerepük volt.

Lehetetlen kijelölni mindazon tudományágak és tevékenységi körök mezőnyét, amelyek alapvető segédletet, eligazítót kaptak ezzel a bibliográfiával, lévén számuk igen nagy, jellegük pedig erősen különböző; az azonban vitathatatlan, hogy e bibliográfia jelentősége — tárgya miatt — kiemelkedő. Külön öröm, hogy a megvalósítás méltó a célhoz.

(Összeállította: Láng Péter, 1977. *Ifjúsági Lapkiadó*, 500 l.)

Benkő Zsuzsa

SZAKMAI FOLYÓIRATOK, HÁLÓZATI HÍRADÓK

A MAGYAR KÖNYVSZEMLE 1977. évi 2. számában *Rozsondai Marianne* a híres német ösnyomdász, a nürnbergi Anton Koberger munkásságát ismertetve meggyőző adatokat sorakoztat fel annak bizonyítására, hogy a XV. század e legtermékenyebb nyomdászának és legnagyobb könyvkereskedőjének saját könyvkötőműhelye is volt. *Karner Károly* „Két soproni polgár könyvtára a 17. század harmadik negyedében” c. tanulmányában az 1665-ben városbíróként elhunyt Poch György 524, és az 1667-ben elhalt Faut Márk városi aljegyző 156 művet tartalmazó könyvtárát mutatja be a hagyatéki leltárak alapján. A két könyvtár állományát együtt elemző írás érdekes képet tár az olvasó elé a 17. századi soproni polgárság művelődési viszonyairól. A Könyvszemle harmadik nagy tanulmánya (*Tasi József: József Attila és a Korunk*) nemcsak a költő és a híres kolozsvári folyóirat kapcsolatáról szolgáltat fontos adalékokat mind az irodalom-, mind a sajtótörténet számára, hanem egyben tisztelgésnek is tekinthető az éppen negyven éve (1937 dec.) elhunyt József Attila emléke előtt. — A folyóirat e számának mellékleteként jelent meg az 1976. évi mutató. Ennek érdekessége és nagy értéke, hogy a rovatok szerint — ezeken belül betűrend szerint — rendezett, összevont tartalomjegyzék után következő névmutató a szerzők nevén kívül a közleményekben található teljes „névállományt” is tartalmazza.

A TUDOMÁNYOS ÉS MŰSZAKI TÁJÉKOZTATÁS 1977/10. száma a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulójára való tekintettel ünnepi számnak készült, amelyben a terjedelem nagyobb részét szovjet szerzők írásai foglalják el. Ezek másodközlések, illetve előadások szövegközlései. Közülük kettő a szovjet műszaki-tudományos tájékoztatási rendszerről, illetve annak központi intézményéről szól (*Arutjunov, N. B.: A Szovjetunió Országos Tudományos és Műszaki Információs Rendszere = OTMIR; Feni-na, N. A.—Globacsev, O. I.: Az Összszövetségi Tudományos és Műszaki Információs Intézet információs kiadványainak rendszere*); kettő pedig a mérnökök információ-ellátását tárgyalja. (*Mihajlov, A. I. és Poszpelov, G. Sz. előadásai, amelyeket a Mérnökszervezetek Világszövetsége Mérnöki Információs Bizottságának 1977. jún. 15—17-én Szófiában tartott szimpóziumára terjesztettek be.*) A TMT e számának magyar vonatkozású cikke ugyancsak évfordulóhoz kapcsolódik: *Remete László* azokat az erőfeszítéseket is-

merteti, amelyeket Szabó Ervin tett a nemzetközi társadalomtudományi könyvészet megteremtéséért, s melyeket a biztató kezdeti sikerek után végül is az első világháború kitörése hiúsított meg.

Az OSZK HÍRADÓ elmúlt évi 7/8., összevont számában a Nemzeti Könyvtár belső életére vonatkozó közleményeken kívül sok rövid, de közérdekű írást olvashatunk — például a könyvtár állománygyarapodásának pirosbetűs napjairól (Mozart saját kézírású ismeretlen kis kompozíciója a zeneműtárban, két ritkaság a térképtár új szerzeményei között), a mikrofilmtár új Pentakta gépsorának munkába állásáról (ennek segítségével megkezdődik a folyóiratok mikrofilmlapra fényképezése), a Széchényi Könyvtár leendő várbeli otthonáról, a Könyvtáros-egyesület könyv- és könyvtártörténeti bizottságának tevékenységéről és a szocialista országok nemzeti bibliográfiai szakértőinek jún. 13—17-i budapesti tanácskozásáról. Igen fontos érdekvédelmi feladatot is teljesített a híradó azzal, hogy hasonmásban közölte és a híradó e számához mellékelte a Művelődésügyi Közlöny 1977. évi 15. számát, amely a közművelődési dolgozók munkabérééről szóló új rendeletet tartalmazza. — Az OSZK Híradó 7/8. számának ismertetését hadd fejezzük be egy idézettel, amely országos könyvtárügyi gondokat pendít meg, a nemzeti könyvtár esetében azonban vészcsengőként szól, ezért szeretnénk hangját felerősíteni: „Majd a Várban lesz könyvkiadó állomás. Nem kérheti már ki az egyetemi hallgató Fazekas Lúdas Matyijának első vagy második kiadását kötelező olvasmányt óhajtvá, mert éppen — időrendben lévén a katalógusban a cédu-lák — a legkorábbi kiadások kerülnek elsőnek a keze ügyébe; a könyvkiadó kolléga a modern kiadást fogja a kéréslapjára kiszignálni. Az Eszterházy-kastély látképét sem fogja hiába keresni a kutató, ha netán unikálisnak tűnő, ma már cson-

ka példányunkhoz sikerül még egy teljeset szerezni a XVIII. századi leírásból, mert a könyvkiadó állomás ráér ellenőrizni a könyv hátsó kötéstáblájába ragasztott lapocskát (amelyet már ma is örömmel ragasztanánk, ha volna értelme), s ott látná feltüntetve, hány tábla melléklet volt a könyvben, amikor kiadta, s van-e benne annyi a visszavételkor is. Talán érdemes lesz Braun—Hoogenberg vedutáinak méregdrága reprintjét is beszerezni, mert akkor hiába fogják

kérni szinte nem értékelhető becű eredeti példányunkat, be kell érniük az azonos szépségű reprinttel még tán a tv-filmek készítőinek is. Mindez persze csak akkor lehetséges, ha lesz még mit védeni a könyvkiadó állomásnak, mire a Vár felépül; lesz könyvkiadó állomás, és ott lelkiismeretes és megfelelő létszámú gárda, amely ráér ellenőrizni a visszaadásakor a könyveket...” (Wix Györgyné: A jubileumi kiállítás előkészületei, avagy szomorú tényekről oldottan.)

Kitüntetések

A kulturális miniszter a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója alkalmából, eredményes munkája elismeréséül *Ambrus Évának*, *Katona Zsigmondnének*, *Lintner Ferencnének*, az MSZMP Politikai Főiskola könyvtári dokumentátorainak, valamint *Somogyi István Lászlónak*, a Párttörténeti Intézet könyvtárosának a SZOCIALISTA KULTÚRÁÉRT; eredményes munkája elismeréséül *Adorján Imrénének*, a kecskeméti Református Egyház könyvtárvezetőjének, *dr. Diós István* prefektusnak, a Budapesti Római Katolikus Egyház Központi Szeminárium Könyvtára munkatársának és *dr. Lenhardt Vilmos* rektorhelyettesnek, az esztergomi Simor Könyvtár munkatársának a KIVÁLÓ MUNKÁÉRT kitüntetést adományozta.

KÖNYVTÁRI KIADVÁNYOK

A NOSZF 60. ÉVFORDULÓJÁRA megjelent alkalmi kiadványok közül kiemelkedik a Hajdú-Bihar megyei Könyvtárnak A TÖRTÉNELEM FUTÓSZALAGÁN című bibliográfiája. Gellért Ferencné összeállítása nemcsak 1917 forradalmi eseményeivel foglalkozik, hanem az elmúlt hatvan év munkásmozgalmának történetét — tehát a világtörténelem és benne a hazai történelem sajátos szempontú áttekintését — nyújtja, s külön fejezetben Hajdú-Bihar munkásmozgalmának történetét is feldolgozza. A kizárólag 1945 utáni kiadványokat ajánló bibliográfiát a korszak munkásmozgalmának egészére vonatkozó referenszműveket áttekintő fejezet vezeti be. A legfontosabb könyvek ajánlását annotációk segítik: ezek példamutató felelősséggel készültek — mindegyik alatt ott állnak szerzőjének névbetűi, amint például a lexikoncikkek esetében szokásos. A

győri Kisfaludy Károly Megyei Könyvtár AURÓRA '77 címmel, igen egyszerű, sokszorosított formában kiadott ajánló jegyzéke. Márkus Julianna összeállítása pedig olyan tekintetben követendő példa és újítás, hogy az *eseményhez fűződő, a külföldi műfajú* (történeti, művészettörténeti, útleírásokat tartalmazó stb.) *kötetekben található képanyagot is feltárva* segíti a hálózat könyvtárosait és az olvasókat. A Pest megyei Könyvtár szerény külsejű kiadványa, az AJÁNLO BIBLIOGRÁFIA A NAGY OKTÓBERI SZOCIALISTA FORRADALOM 60. ÉVFORDULÓJÁRA gyermekregényeket, visszaemlékezéseket és dokumentumköteteket ajánl kis olvasóinak. — Bár az évfordulóra készült, de ahhoz témája szerint csak közvetve kapcsolódik a Szolnoki Megyei Könyvtár ÚJABB POLITIKAI MŰVEINKBŐL című sorozatának 3. füzeté, amely az 1976-ban megjelent 2. sz.

füzet kiadása óta eltelt idő könyvterméséből mutat be rövid annotációkkal 40 bel- és külpolitikai, munkásmozgalom-történeti, valamint életrajzi és memoárkötetet, s megadja a művek raktári jelzetét is.

A MAGYAR JOGI INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁS FORRÁSAI ÉS ESZKÖZEI címmel szakirodalmi kalauzt adott ki az Országgyűlési Könyvtár. Nagy Lajos összeállítása a fogalmi és módszertani bevezető után sorra veszi a jogi információszolgáltatás három nagy területét (jogszabályok, jogalkalmazás, jogelmélet — jogi irodalom), és az Országgyűlési Könyvtár állományára támaszkodva, e könyvtár raktári számainak feltüntetésével tárja fel a szakterület irodalmát és forrásanyagát. A szakcsoportokat és a műveket szemlésszerűen mutatja be, összekötő szövegével érdekessé, szinte olvasmányossá teszi a forrásis-

mertetést, más területek számára is példát mutatva a jól szerkesztett szakirodalmi kalauzra. A 200 példányban sokszorosított kiadvány anyaggyűjtése 1975 novemberében zárult. A hasznos segédletnek ott a helye az „A”- és „B”-típusú könyvtárakban is — beszerzésüket remélhetőleg nem akadályozza meg a kis példányszám.

ADY EMLÉKEZETE címmel a győri Kisfaludy Károly Megyei Könyvtár meglehetősen alacsony példányszámban (300) sokszorosított, annotálatlan ajánlójegyzéket adott ki. A válogatás figyelme nemcsak a költő műveire, a róla szóló kortársi irodalomra és a későbbi könyvésztetre terjed ki, hanem folyóirat-közleményekre is.

A MAGYAR MŰSZAKI EGYETEMEKEN ELFOGADOTT DOKTORI DISZERTÁCIÓK JEGYZÉKÉNEK 1975. évi kötetét tette közzé a Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára. A 202 tétel 379 (sokszorosított) oldalon tartalmazó vaskos kötet a diszertációkat egyetemenként, azon belül karonként, a szerzők betűrendjében, bő tartalmi ismertetésekkel sorolja fel, s feltünteti a Műgytemi Könyvtár vonatkozó raktári jelzetét, továbbá olyan adatokat is közöl, mint a szerző születési helye és éve, a bíráló neve.

Az **ADD TOVÁBB — KÖNYVSTAFÉTA** 1976/1977 nevű olvasómozgalmi akciójához többfajta bibliográfiai röplapot adott ki 300—300, sokszorosítással előállított példányban a Jászberényi Városi-Járási Könyvtár. A jegyzékek címe és tartalma: *Élő klasszikusok* (a világirodalmi klasszikusok újabb kiadású művei); *Magyar história* (újabb könyvek a magyar történelem sorsdöntő időszakairól); *Napjaink kérdései* (társadalomtudományi művek); *Szelek országa* ez a föld (észti szépirodalom).

GÉPESÍTETT TÁJÉKOZTATÁSI RENDSZEREK egyes hatékonysági kérdései címmel fontos kiadványt bocsátott közre az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ. A tudományos tájékoztatás elmélete és gyakorlata nevű sorozatának 22. köteteként. Dr. Vásárhelyi Pál sokszorosításban megjelent munkája hézagpótló: olyan területen nyújt segítséget, amelynek mindaddig hiányzott a magyar viszonyokra alkalmazott szakirodalma, noha növekvő jelentősége nyilvánvaló. Ez a könyv segíti az információs szakembereket és könyvtárosokat abban, hogy a számítógépre épített tájékoztatási rendszerek kiválasztásában, a programozási és az adatfeldolgozási eljárások legfontosabb kérdéseiben partnerei lehessenek a számítástechnikai szakembereknek, rendszertervezőknek. Segít tehát abban, hogy meg tudják ítélni, kitűzött céljaik megvalósításához milyen gépparkra van szükségük, illetve adott gépek esetében, milyen szolgáltatási és költségtényezőkkel kell majd számolniuk. A könyv az előnyök és a hátrányok gondos mérlegelése alapján támogatást nyújt a továbbfejlesztés lehetséges irányainak kijelöléséhez is. A kiadvány fő fejezetei olyan kérdésekről szólnak, mint a használati érték és a ráfordítások értelmezése a tájékoztatásban; a dokumentumok feldolgozása; gépi adatrögzítés; adatbevitel; kész gépi adattárak hasznosítása; gépi adattárolás, -feldolgozás; információkeresés; kurrens bibliográfiák, indexek készítése; számítógépes könyvtári munkafolyamatok; a munkafolyamatok integrálásának hatása a költségekre. (158 l. 43 Ft)

SÁNTA FERENC 50. születésnapja alkalmából a KPVDSZ Radnóti Miklós Központi Könyvtára bibliográfiát jelentetett meg a Kossuth-díjas író munkás-

ságáról. A könyvtár „Magyar szocialista irodalom” c. sorozatában másodikként kiadott füzet a pályakép után Sánta Ferenc kötetét mutatja be részletes ismertetésekkel, majd a munkásságáról szóló irodalmat és a műveiről írott tanulmányokat, kritikákat sorolja fel.

KÖNYVTÁRI KALAUZT adott ki szolgáltatásairól az AGROINFORM (a Mezőgazdasági és Élelmezéstudományi Minisztérium Információs Központja), valamint a FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR — ez utóbbi több témában is: külön a központi könyvtárról és külön a kerületi felöltött könyvtárakról és a gyermekkönyvtárakról. A Szabó Ervin kerületi könyvtárak és a gyermekkönyvtárak profilját, jellegét, nyitvatartási idejét mindhárom füzetben szellemes grafikai „kódjelek” teszik szemléletessé, kár azonban, hogy telefonszámokat nem tartalmaznak e kalauzok — eltekintve az AGROINFORM tájékoztatójával, amely egyébként kiadványainak — képes — bemutatására helyezi a fő hangsúlyt. Az FSZEK negyedik, röplap formájú tájékoztatója a Budapest Gyűjteményt mutatja be.

FOLYÓIRATRENDELÉSI JAVASLAT-ot állított össze és adott ki könyvtárai részére a Szolnok megyei Könyvtár. A címjegyzék a „B”-típusú könyvtáraknak 158 periodikum beszerzését — a szocialista és a tőkés országok által kiadott lapok közül is jó néhányát — ajánlja 27 689 Ft értékben; a háromezer lakos felletti lélekszámú községek könyvtárainak („C₁”-típus) 86 lap (8903 Ft-ért), a háromezernél kisebb lélekszámú községek könyvtárainak, klubkönyvtárainak („C₂”-típus) pedig 40 periodikum megrendelését javasolja (5216 Ft értékben).

AZ ORSZÁGGYÜLÉSI KÖNYVTÁR sokszorosításban közrebocsátotta Az 1790/91:67. tc. és az 1825/27: 8., 9. és 15. tc. alapján létrejött rendszeres regnikoláris bizottságok bibliográfiáját. A regnikoláris bizottságok (Deputatio Regnicolaris=országalakók bizottsága) állandó intézményei voltak a magyar országgyűlési életnek, amelyeket az országgyűlések többnyire a feliratok és határozatok megfogalmazására alakítottak a felvilágosodás korában és a reformkorban. Mivel 1791 és 1795, illetve 1827 és 1831 között készült, a megyék észrevételeivel kiegészített munkátaik a mai történettudományi, jogtörténeti és jogtudományi kutatás számára is forrásul kínálkoznak, másrészt bizonyos megyéket (Hajdú-Bihar, Győr-Sopron, Komárom, Nógrád, Pest, Zala) helytörténeti szempontból is érdekelhetnek, a mindössze száz példányban készült bibliográfia — Bibó István munkája — valószínűleg kevésnek fog bizonyulni.

GÁZTÜZELÉS a címe az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ népszerű sorozatában (*A tudomány és technika újdonságai magyar nyelven* 86. sz.) megjelent ajánló bibliográfiának. Horváth András 99 tételes, annotált jegyzéke nemcsak a gáztüzelés fizikájával és berendezéseivel, eszközeivel, továbbá biztonságtechnikai, üzemeltetési, gazdaságossági kérdéseivel foglalkozik, hanem környezetvédelmi, valamint energiatakarékossági kérdésekkel is, tehát a füzet a szakemberek tágabb körének kínálja a téma friss, öt évnél általában nem régebbi irodalmát, illetve magyar nyelvű fordításait.

A „MAKRA” ÉS 116 OLVASÓJA címmel a Könyvtártudományi és Módszertani Központ sokszorosításban kiadta Kamarás István, Kiss Endre és Somorjai Illdikó kutatási jelentését az utóbbi évek egyik sokat vitatott regényének olvasói fogadtatásáról-befogadásáról. A munka különös jelentőségét az adja meg, hogy a KMK-ban kialakult olvasáskutatói iskola egyik összegező teljesítményének tekinthető, módszertani modellnek; ezenkívül pedig segédeszköznek is a könyvtáros olvasmánykövetítő munkájához, különösen azért, mivel a könyvtárakban a regényt már korábban is „átvezető olvasmányok” használták fel a lektürolvasók körében, mint az irodalmi értékű, egyben olvasmányos szépirodalmi alkotások egyikét (I. Dr. Arató Antalné: A Makra és a lektürkedvelői c. írását a Könyvtáros elmúlt évi 11. számában). A befogadás- és értelmezés-vizsgálatban szereplő 116 olvasó közül 63 könyvtárlátogató munkás, többségük a fővárosban él, 20 és 40 év közötti szakmunkás; további 27 személyt a képzőművészeti szakkörökben tevékenykedő munkások közül választottak ki az olvasáskutatók. 23-at pedig olyan, neves képzőművészek közül, akik vagy munkásként kezdtek, vagy hosszabb-rövidebb időt töltöttek munkások között. Végül a kutatási jelentést összeállító három olvasáskutató is szerepel a „minta-sokaságban”, jogosan, hi-

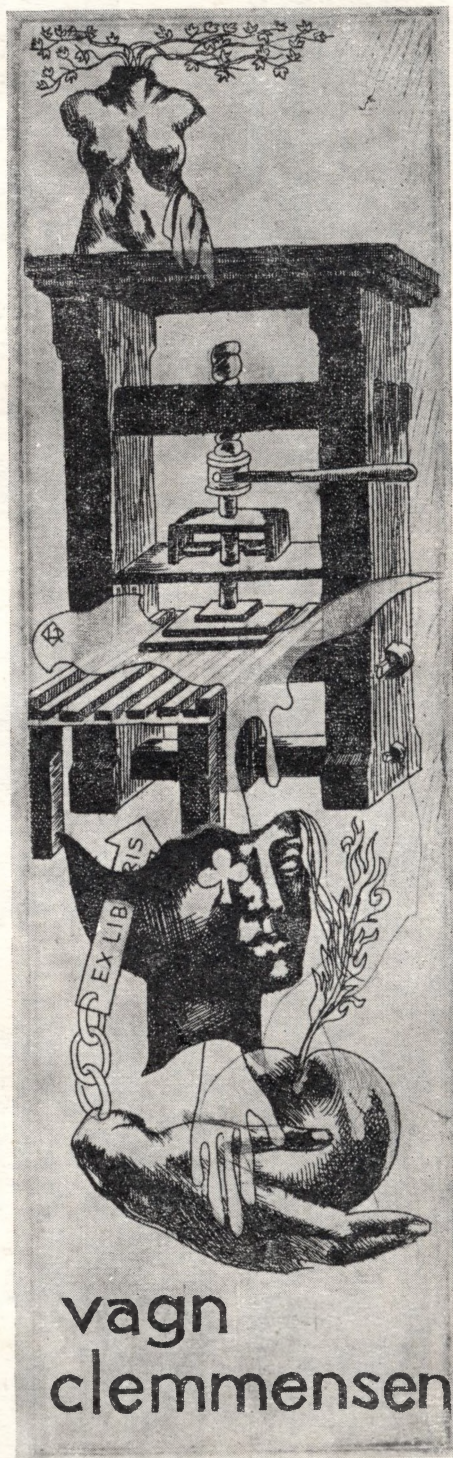
szen a saját Makra-értelmezésük szerepet játszott már az előzetes vizsgálódáshoz kibocsátott kérdőívek szempontjainak meghatározásában éppen úgy, mint a feldolgozott adatok értelmezésében. Az egész vizsgálati jelentés érdekes olvasmány, és — azt hisszük — kortörténeti és irodalomtörténeti, szociológiai dokumentum is. Tanulmányozására az olvasószolgálatos könyvtárosok, az irodalomtanárok, irodalomesztétikusok, valamint irodalomtörténészek figyelmét egyaránt érdemes felhívni. (100 l. 4,50 Ft)

DECEMBER 1-IG MEGJELENT PERIODIKUS KIADVÁNYOK: *Gazdaságpolitikai Tájékoztató* 16 (1977). (Balassi Bálint Megyei Könyvtár, Salgótarján); *Gyrapodási jegyzék* 2. (ápr.—jun.) Melléklete: *A Szovjet Kultúra és Tudomány Háza politikai és szépirodalmi könyvtárának új szerzeményei* 2. (ápr.—jun.) (Állami Gorkij Könyvtár); *Kisgrafikai galéria. Kisgrafikai füzetek* 7. V. I. Lenin a kisgrafikában., 7/a Szovjet kisgrafikák (Eötvös Károly Megyei Könyvtár, Veszprém; Jókai Mór Városi Könyvtár, Pápa); *Könyvtári és Dokumentációs Szakirodalom. Referáló lap* 1977/1., 1977/2. sz. (OSZK KMK); *Tájékoztató a külföldi közgazdasági irodalomról. A. Referátumok* 1977/10., B. Bibliográfia 1977/10. (Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Központi Könyvtár); *Tájékoztató a Vas megyéről szóló irodalomból*. 1977. okt. (Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár, Szombathely); *Tájékoztató jegyzék vezetőik számára*. 10. sz. 1977. okt. (Hajdú-Bihar m. Könyvtár); *Új hanglemezek* 1977/2., *Új kották* 1977/2. (OSZK KMK); *Új könyvek*. 1977/1—2. (KPVDSZ Radnóti Miklós Központi Könyvtár); *Új külföldi kézikönyvek* 1977/2., 1977/3. (OSZK KMK).

Köhegyi Gyula könyvjegyeiből (Cikkünket lásd a 45. oldalon)

vagn
clemmensen

Ára: 6,— Ft

HU ISSN 0450-7886